

На першому етапі проводитиметься аналіз та узагальнення даних науково-методичної літератури, визначатимуться завдання та методи дослідження.

На другому етапі проводитиметься вимірювання антропометричних показників, індексів, антропометрії, частоти серцевих скорочень, функціональної проби Руф'є, дослідження сечі: визначення тілової ваги, рН, вмісту білка та креатиніну в осінній, зимовий, весняний та літній періоди.

На третьому етапі визначатиметься вплив занять футболом на морфо-функціональний стан юних спортсменів у річних мікроциклах, буде розроблена модель взаємозв'язку показників морфо-функціонального стану юних футболістів, проведено обробку та узагальнення отриманих результатів дослідження, оформлення роботи.

Таким чином, обрана тема дослідження є актуальною і потребує шляхів активного вивчення. У перспективі ми плануємо з'ясувати інші особливості морфо-функціонального стану юних футболістів та встановити їх зв'язок із ігровим амплуа.

ЛІТЕРАТУРА

1. Васильчук А., Туряк В., Ніколенко С. Технологія навчання футболу старшокласників на уроках фізичного виховання у загальноосвітніх навчальних закладах // Актуальні проблеми розвитку руху „Спорт для всіх” у контексті європейської інтеграції України: Матеріали міжнар. наук.-практ. конф. – Т., 2004. – С. 228-232.
2. Дулібський А.В. Моделювання тактичних дій у процесі підготовки юнацьких команд. Федерация футболу України. – К., 2001. – 130 с.
3. Золотарев А.П. Структура и содержание многолетней подготовки спортивного резерва в футболе: Автореф. дис. ... д-ра пед. наук. – Краснодар, 1997. – 21 с.
4. Кречетова О.В. Методологічний аспект визначення обдарованості у зв'язку із вибором для занять футболом // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту: Зб. наук. пр. / За ред. С.С. Єрмакова. – Х., 2007. – № 7. – С. 78-83.
5. Максименко И.Г., Папанка В.А. Оптимизация процесса подготовки футболистов. – Минск: Альма-матер, 2004. – 352 с.
6. Пшебицькі В. Комплексний контроль у системі багаторічної підготовки футболістів дитячого та юнацького віку: Автореф. дис. ... д-ра наук з фіз. вих. – К., 1998. – 29 с.
7. Рівна О. Дослідження впливу тренування швидкісно-силового напрямку на динаміку активності сенсорних функцій футболістів // Молода спортивна наука України: Зб. наук. ст. з галузі фіз. культури і спорту – Л., 2004. Вип. 8. – Т. 2. – С. 300-305.
8. Сілін Г. Динаміка фізичної працездатності футболістів в річних тренувальних циклах // Актуальні проблеми розвитку руху „Спорт для всіх” у контексті європейської інтеграції України: Матеріали міжнар. наук.-практ. конф. – Т., 2004. – С. 114-116.
9. Соломонко В.В., Лисенчук Г.А., Соломонко О.В. Футбол. – К.: Олимпийская литература, 1997. – 288 с.

Н.В.ДОМБРОВСЬКА

ДІТИ ІНДИГО: СУЧАСНІ РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЗМІН

У статті робиться спроба розглянути феномен дітей «індиго», даються конкретні рекомендації щодо їх виховання та навчання.

В статье делается попытка рассмотреть феномен детей «индиго», даются конкретные рекомендации относительно их воспитания и обучения.

In the article there is made an attempt to investigate the phenomenon of “indigo” children and there are also given specific recommendations about their upbringing and education.

«Нове покоління зіпсує, сучасні діти поведуться просто жахливо, їм бракує виховання і дисципліни, вони занадто розпущені» - саме такі слова неодноразово лунають на адресу сучасних дітей, і це викликає запитання - зарто замислитись чи таке клеймо є виправданим? Чи справді брак виховання і дисципліни стали причиною нетиловості, непередбачуваності, капризності, агресивності і неадекватності дітей?

Все навколо тече та змінюється, як нові покоління і людство в цілому. Ще донедавна термін «діти індиго» нам би ні про що не говорив, проте раптова поява цього явища змусила багатьох психологів пильніше придивитись до «тяжких» дітей.

Вперше термін «дитина індиго» з'явився у 1982 році, коли світ побачила книжка Ненсі Енн Тепп «Як колір допомагає краще зрозуміти твоє життя». Ненсі спробувала систематизувати людей за кольорами, завдяки своїй інтуїції і відчуттям. Подібна систематизація існувала і раніше, наприклад, сангвініків, меланхоніків, флегматиків і холериків відображали відповідно такими кольорами як червоний, голубий, білий, жовтий. Проте, Ненсі мала дещо інший підхід, і ауру людей, за її словами, можна поділити по кольорам спектру сонячного світла. Саме вона на початку 70 років стала помічати «дітей індиго» (індиго, згідно духовних вчень, – колір вищої космічної мудрості). За її словами, кількість дітей з таким кольором аури збільшується щороку, а феномен починає ставати закономірністю. Зміни в дитячій психіці і поведінці помітили і інші психологи, педагоги та батьки.

Так що ж відбувається з сучасними дітьми? Які основні ознаки характерні для дітей індиго? Ненсі вважає, що найголовнішою різницею між простими дітьми і індиго є чітко поставлена життєва мета. Діти індиго знають для чого вони живуть і чого вони прагнуть. Впевненість в собі, впевненість, цілеспрямованість, висока самооцінка вирізняє їх з поміж решти і базується на майже повній відсутності страху, тому будь-які перешкоди індиго схильні швидко долати і впевнено пробивати собі шлях далі. Дві півкулі мозку у дітей індиго розвинені однаково, а інтелект відходить на другий план, бо вони завжди покладаються більше на інтуїцію. За словами Ненсі сучасні діти є технологічно зорієнтовані, вони дуже швидко і легко опановують комп'ютери і іншу техніку.

Отже, дітям індиго притаманні такі ознаки:

1. Імпульсивність у стосунках з людьми, часті зміни настрою.
  2. Унікальний інтелект, який майже не зрозумілий для пересічної людини.
  3. Завищене відчуття власної гідності.
  4. Любов до ризику, особливо у спорті. Індиго часто стають екстремалами.
  5. Синтетичне інтуїтивне світосприйняття, не розбиття цілого на частини (аналіз), а виведення із фрагментів чогось нового.
  6. Схильність до віддалених одна від одної наук.
  7. Сильно розвинена інтуїція і відчуття небезпеки.
  8. Індивідуалізм, автономність.
  9. Почуття соціальної справедливості.
  10. Апатія до колективу, який бачиться тимчасовим об'єднанням «подорожніх».
  11. В них є відчуття, що вони «заслужили бути тут».
  12. Діти індиго не сприймають авторитарної влади (влади без пояснень і вибору).
  13. Їм важко робити якісь, на їх погляд, незмістовні речі, тому чекання у черзі для них буде каторгою.
  14. Часто такі діти виглядають руйнівниками традицій, адже вони знаходять свої, більш ефективні методи у роботі.
  15. Вони не підкоряються дисципліні страху.
  16. Повага до старших через їх вік відсутня, адже авторитет віку для них не головний, головними є реальні знання і вчинки, поведінка людей.
  17. Такі діти не соромляться сказати якщо їм щось необхідно.
  18. Вони від народження є філософами, тому мають своє власне розуміння світу і Бога.
  19. В багатьох індиго проявляються екстрасенсорні властивості.
- Є також і негативні схильності дітей з аурую кольору індиго:

20. Емоційна невірноваженість.
  21. Схильність до депресій.
  22. Схильність до вживання алкоголю, наркотиків і інших шкідливих речовин.
  23. Суїцидальність. Більшість із підлітків, які закінчують життя самогубством – індиго. Коли дитина індиго не може досягнути своєї мети, реалізуватись, її ніхто не розуміє - це може загнати її у глухий кут, виходом з якого часто стає суїцид.
  24. Агресивність. Відомо, що усі американські учні, які приносили зброю до школи і розпочинали там стрілянину, були індиго.
- Але всі діти індиго не однакові, бо у кожного із них є своя життєва програма, що дозволяє сучасним дослідникам класифікувати їх на чотири типи:

1. Гуманісти. Вони гіперактивні, комунікабельні, здатні спілкуватись з будь-ким і на будь-які теми. Це майбутні лікарі, юристи, викладачі, політики, адже головною метою таких людей є

майбутньому буде повна присвята себе суспільству і людям. Проте, такі діти часто фізично погано розвинуті, незграбні і розсіяні. Їх може легко відволікти від роботи якась книжка чи більш цікавіша робота.

2. Концептуалісти. Цей тип індиго найбільше зосереджений на своїх «проектах». Це майбутні дизайнери, інженери, архітектори, пілоти, військові. Вони переважно добре розвинені фізично і завжди прагнуть керувати. Велике значення для розвитку цих дітей мають батьки, відсутність яких може призвести до велетенської життєвої проблеми. Індиго цього типу є схильними до шкідливих звичок, особливо у підлітковому віці, коли до рук можуть потрапити наркотики.

3. Художники. Ці діти відрізняються від решти індиго своєю чуттєвістю і захоплюються різноманітними видами мистецтва. Схильність до творчості дає гарні можливості для освоєння професії художника, але і інші професійні сфери, де задіюється творчий підхід, будуть успішними. Часто в 4-10 років такі діти пробують себе в найрізноманітніших видах мистецтва, шукаючи те, що їм буде найближче до душі.

4. Діти що живуть у всіх вимірах. Це діти, які вже в 2 роки перестають слухатись батьків, а найживанішими є словосполучення: «Я сам», «Залиш мене», «Я знаю». Це люди, які приносять у світ нові філософські ідеї та погляди. Ці діти часто бувають хуліганами і розбишаками, бо вони не вміють пристосовуватись до навколишніх умов і обставин.

Сучасна наука досить скептично ставиться до проблеми дітей індиго, а багато хто взагалі не визнає існування цього феномену. Проте, я думаю, що кожен погодиться з тим, що сучасні діти відрізняються від дітей, котрі народжувались 20-30 років тому, а система освіти і виховання потребує суттєвих змін.

Пройшли часи соціалістичного минулого, коли усіх рівняли під одну лінійку, а будь-які відхилення і прагнення до індивідуалізації вважались хворобливими проявами. Проте, з проблемою індивідуалізації зіткнулись навіть індивідуалістські країни, наприклад США, країни ЄС. Справа в тому, що протягом багатьох років виховання дітей базувалось на методі «батога та пряника», що є неприпустимим у сьогоденні. Погрози, попередження і покарання за непослух перестають бути ефективними. Освітня програма повинна ставати більш гнучкою, адже рівень розвитку і можливостей у кожної дитини інший. Не варто ставити ярлики, система яких і досі функціонує у наших школах. Часто «звізниками» стають не через брак інтелекту, а через неправильний підхід до виховання і навчання.

Що ж до обдарованих дітей, то тут теж є гостра проблема в обмеженні їх розвитку через те, що не вистачає їм викликів на шкільних уроках їм нудно, вони потребують більших можливостей для самореалізації і саморозвитку. Раніше такі діти збирались у гуртках, ходили на факультативні заняття, проводили зустрічі в клубах по зацікавленості, проте, і тоді гостро відчувався брак можливостей для самореалізації. Нажаль, сьогодення в нашій країні ще раз доводить неготовність суспільства приймати дітей-індиго у соціум. Занадто комерціалізовані гуртки, навчальні заклади відбирають ряд талановитих дітей у малозабезпечених сімей і їх дітей. Елітні школи, курси, клуби вже не відіграють своєї ролі як вихователів талантів суспільства талантами, адже більшість їх вихованців це - не талановиті діти, а діти багатих батьків, що гнались за престижним статусом того закладу.

У США, де проблема індиго гостро постала вже у 90-х роках, існує ціла програма розвитку обдарованих дітей, де таких дітей знаходять, тестують та пропонують скористатись державною програмою розвитку. Ряд престижних вузів має сотні різноманітних програм для навчання талантів, які їм задоволенням приймають до своїх лав обдарованих дітей. «Важкі» діти теж не залишаються осторонь, адже підхід до виховання здійснюється на більш індивідуальному рівні. Процес навчання завжди робиться якомога цікавим і різноманітним. У Європі найкращий педагогічний підхід до дітей «покоління індиго» існує у Фінляндії. Вважається що саме їхні діти «найрозумніші», вони знаходять швидкий, нестандартний і ефективний шлях вирішення будь-якої задачі.

Що ж до України, то в нас також проводились спроби відкриття класів і шкіл для обдарованих. Наприклад, школа Марії Чумарної, клас Едмунда Щебальського. Едмунд Щебальський директор Центру еволюційного прогресу особистості у 90-х роках відкрив єдиний у Львові такий клас, спочатку у 17-й, а потім у 50-й школі. За словами Едмунда, у цих дітей було багато проблем, а більшість із них – звичайна школа. Через те, що „індиго” не можуть взаємодіяти із середньостатистичною групою, бо це не їх рівень, часто виникали проблеми із однокласниками і вчителями. Через відчуття інакшості індиго мають проблеми із батьками. Добре, коли їх батьки розумні, свідомі і неформальні, а от коли батьки є авторитарними і обмеженими, то тут проблем не виникає. Часто такі батьки звертаються до психологів із скаргами, вдаються до насилля над дітьми

не усвідомлюючи того, що насправді їхня дитина є обдарованою. Це призводить до ще більшої замкненості, відлюдькуватості і дикуватості таких дітей, проте, як тільки батьки перестають бути особливо-статусними то індиго доволі швидко ідуть на контакт. Клас Щербальського потерпів невдачу, частина дітей так і не знайшла свого місця у соціумі, а решта зламала себе, підлаштувалася і вписалася у стандартні інтереси.

Школа Марії Чумарної по своїй суті є справді унікальною, особливо це стосується України, де усі школи схильні бути стандартизованими і базуються на застарілій і неефективній системі освіти. Марія Чумарна створила абсолютно нову школу, що будує своє навчання за такими принципами як пошанування кожної окремої особистості, толерантності, відсутності примусу і нав'язування, широко застосовується принцип універсального гуманізму, антропоцентризму у стосунках із дитячою особистістю, принцип цілісності знань і послідовності навчання. М. Чумарна вважає, що діти є провідниками космічних знань через чистоту свого духовного зору, максимально відкритим для відчуття Всесвіту. Усе навчання у школі базується на самореалізації дитини, її внутрішнього «Я» і покликане виховувати високу духовність. З перших днів діти навчаються не керуватися чужими приписами, а власним розумом, проникати у зміст і суть кожного явища, самим обдумувати, аналізувати свої вчинки і вчинки оточуючих, прислухатись до свого внутрішнього голосу. Таким чином, дитина не лише засвоює багато знань, але і формулює своє бачення стосовно всього що її оточує. Поштовх для творчості і саморозкриття дає дітям можливість реалізувати свій потенціал.

Чому ж клас Щербальського потерпів невдачу? Чому не відкриваються нові? Чому школа Марії Чумарної є маловідомою? Насправді все дуже просто, ми ще не виростили до рівня хоча б віддаленого розуміння „індиго”. Україна має велетенську купу проблем, за якими проблема обдарованих дітей часто взагалі не вважається актуальною. Чиновники вже розівчилились мислити безкорисливо, а сучасна система освіти дискредитувала себе нерівномірним доступом до знань, не ефективністю і хабарництвом. Вчителі, педагоги, викладачі не вміють іти в ногу з часом, а процес навчання виглядає так само, як і 20 років тому. З'являються лише поодинокі випадки, коли педагоги за власної ініціативи намагаються урізноманітнити процес навчання, але навіть такі спроби є насправді, дуже мізерними. Погане технічне забезпечення шкіл не дає можливості застосовувати у навчанні комп'ютерні технології, коли однією з найвагоміших відмінностей між простими дітьми і дітьми „індиго” і є власне їхня комп'ютерна спрямованість.

Щоб хоч якось покращити стан сучасної освіти в Україні, необхідно дати дітям більше напрямів для розвитку їхньої творчості, покращити матеріальне забезпечення шкіл і вузів, відродити гуртки та факультативи, дати можливість дітям самим обирати обов'язкові предмети. Варто і надалі відкривати класи і школи для обдарованих дітей, куди потраплятимуть справді за таланти, а не за гроші. Заохочення, більша воля дій, відсутність примусу, відсутність занадто стандартизованого оцінювання дасть можливість кожному розвинути в собі те, що є ближчим до душі і що краще вдається. Проте, найперше що, на мою думку, варто змінити – це стереотипне мислення. Коли дитині сто разів казати що вона дурна, то згодом дитина так і буде поводитись, часто зроблені поспішно висновки є невиправданими, але дію їх вже не зламати. Ніколи не можна ставити на комусь „хрест”, адже саме ця дитина може виявитись справжнім талантом!

Спроби України перевести свою освітню систему на Болонські стандарти, загалом мають позитивний характер для розвитку і покращення освіти, проте, нажаль, існує і ряд недоліків у цій системі. Наприклад, модульно-рейтингова система, з одного боку, полегшує життя студентам на сесії, але гоніння за балами і бажання мати якомога вищий рейтинг призвело до конкуренції між студентами, навчання, подекуди, перетворилося на боротьбу за бали, а не за знання. Несправедлива болонська система і до тих студентів, які не часто ходять на пари, а здобувають більше знання самостійно. Диференційований розподіл балів призводить до того, що розумні, але неактивні студенти «пасуть задніх», а от активні відмінники не завжди мають високі знання. Негативним є і те, що студенти і надалі відвідують певну кількість предметів і не мають можливості вибору. Саме свобода самому обирати свій шлях розвитку просто необхідна для сучасного студента. Варто дати можливість студентам самим формувати свій навчальний план, самим обирати не обов'язкові предмети і викладачів, які їх читають, як це відбувається в Європі. Відносини між викладачами та студентами повинні базуватись на партнерських стосунках, повазі і чесності. Проте, не варто мавпувати усю навчальну систему європейських вузів, потрібно не лише пристосувати болонську систему до наших умов, але і внести свої нові корективи з урахуванням особливостей власне українського студента. Надати широкі можливості для обдарованих студентів, збільшити кількість різноманітних програм розвитку і реалізації студентського потенціалу, широко відкрити шлях для наукової роботи.

А найголовніше, впроваджуючи будь-які зміни в освіту і навчання потрібно завжди спиратись думкою безпосередніх учасників цього процесу – учнів та студентів, адже хто, як не вони, краще знає про усі проблеми і може запропонувати справді ефективні шляхи їх вирішення.

Що ж до виховання, то тут справа виглядає не краще. Нажаль виховання в українських сім'ях не завжди відповідає вимогам сучасності. Частина батьків занадто опікується своїми дітьми і не дає їм вільного вибору, інша частина, навпаки, покинула «недовихованих» дітей, які, не відчуваючи підтримки, розуміння і любові з боку батьків, ідуть на вулицю і «довиховуються» там самі. Батьки часто не в змозі виховати простих дітей, а уявляють собі які проблеми з'являються, коли дитина „індиго”. Батьки часто нарікають на своїх дітей, мовляв: «Ми для тебе так багато зробили, а ти цього не відчуєш». Не матеріальне забезпечення є ґрунтом щасливої сім'ї, головним у родині є теплі стосунки, яких нажаль зараз багатьом бракує.

Більшість батьків схильна вважати, що породженням усіх негативів є вулиця, вплив поганих компаній і телебачення, що пропагує секс, наркотики, насилля. Але чому ж тоді під цей негативний вплив потрапляють не всі? Мабуть тому, що негативи в першу чергу зароджуються в сім'ї, яка не вміє побудувати бар'єр між дитиною і всім тим поганим, що може вплинути на ще не стійку дитячу свідомість. Дитяча злочинність, наркоманія, бродяжницький спосіб життя дітей – все це наслідки поганого виховання. Щоб уникнути цих негативів варто навчити дитину відповідальності перед своїм життям і здоров'ям, життям та здоров'ям оточуючих.

От що варто батькам пам'ятати у вихованні сучасних дітей:

- В першу чергу, батьки повинні дати дитині максимум любові, варто відкинути будь-який сором і вільно показувати дітям свої почуття.
- По-друге, діти „індиго” просто потребують шанобливого ставлення до себе і поваги. Варто уникати наказового тону і підвищення голосу, адже такого роду висловлювання взагалі не сприймаються „індиго”.
- По-третє, з раннього дитинства необхідно допомагати дітям приймати самостійні рішення, пояснювати чому саме так краще, а не інакше. Якщо дитина робить щось заборонене, не потрібно одразу вмикати систему покарань, варто спочатку запитати, чому вона так робить. Потрібно щоб дитина сама одразу дала оцінку ситуації.
- По-четверте, ставлення до дитини повинно бути як до дорослої повноцінної людини.
- По-п'яте, потрібно уникати будь-яких протидій дитині. Для „індиго” свобода - головне.
- По-шосте, не можна принижувати дітей. „Індиго” не поважають людей, котрі поважають лише зливість тільки тому, що вони старші. Фізичні заходи впливу і образи повинні бути категорично виключені із виховання.
- По-сьоме, варто більше розмовляти з дітьми. Не можна батькам забувати своїх обов'язків.
- По-восьме, не можна хитрувати із „індиго”, вони легко розкусять батьківські хитрощі.
- По-дев'яте, „індиго” не лише самі знають хто вони, вони знають і хто їхні батьки. Якщо батьки не розвиваються, поводяться не обдуманно то вони швидко втратять авторитет в очах своєї дитини.
- По-десяте, потрібно навчитись слухати своїх дітей, навчитись розуміти їх потреби.
- По-одинадцяте, у вихованні повинні брати участь як матір так і батько, авторитет батька дуже важливу роль.

Дотримуючись цих порад, батьки зможуть не лише підтримувати хороші стосунки із дітьми, але і матимуть можливість краще зрозуміти їх, адже саме у дитячій ширості і одухотвореності часто відкривається істина.

Ось деякі приклади дитячої творчості обдарованих дітей:

Зламана квітка в снігу...

Чи ж вітер не має серця?

Олена Манчак, 7 років.

Я чую у ночі осінні шелест і розмову дерев, занурююся у життя природи і спокою.

Юрій Машталір, 10 років.

Світ – це небесна родина, яку нам треба любити, як рідну маму.

Тарас Феджора, 8 років.

Ніхто не може, як острів, самотнім в житті бути...

Олена Манчак, 7 років.

Життя – це невідоме, а водночас близьке й далеке, яскраве й світле. Це навутина творчості долі людини, по якій вона йде. Можна сказати, що це промінчик, який показує людині дорогу до небес.

Юрій Машталір, 10 років

Правда - це та вічна квітка, яка ніколи не зав'яне.

Ірина Климів, 8 років

Любов – це те невидиме, яке є навколо нас і просить всіх людей жити в злагоді і мирі.

Роман Батіг, 8 років

Всесвіт можна порівняти з колом, яке крутиться без кінця. Всесвіт – це ніби росинка, яка дрімає на травинці.

Тарас Стадник, 8 років

Негативи сучасного суспільства лише, на перший погляд, здаються нездоланими. Саме нові діти зможуть допомогти вирішити проблеми людства і згармонізувати навколишній світ, варто просто лише дорослим дати можливість їм це зробити. Поява індиго - свідчення того, що людство чекає нове неймовірне майбутнє, із абсолютно іншим рівнем потреб і інтересів, із відчутно вищим духовним і культурним рівнем. Техніка і технології досягнуть небачених, неймовірних висот, а людський розум зможе вийти за межі нашої реальності. Людина нашого теперішнього уявлення зникне, а на її місце прийде ще більш розумна, ще більш чутлива, ще більш творча, ще більш волелюбна особистість, що зможе зламати усі стереотипи і дасть нове уявлення про світ.

ЛІТЕРАТУРА

1. Дж. Грей. Діти — с небес. Искусство позитивного воспитания. Как развить в ребенке дух сотрудничества, отзывчивость и уверенность в себе. – Київ: Софія, 2004. – 400с.
2. Ли Керролл, Дж. Тубер. Діти індиго. Новые дети пришли. – Софія, 2005. – 286с.
3. Чарівна рукавичка. Альманах творчості дітей. – Приватна авторська школа Марії Чумарної. – Львів: 1996. – 60с.
4. Т. Тюріна. Духовна педагогіка: витоки, сутність та перспективи розвитку. – Львів: Сполум, 2005. – 270с.
5. Інтернет джерела.

А.М. ЗАЧЕПА

ДЕМОКРАТИЧНА ДЕРЖАВА: ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ

Демократична модель соціальної держави передбачає створення для всіх громадян рівних умов для досягнення життєвого успіху, утвердження солідарних відносин у суспільстві, допомоги незахищеним верствам. Досягнення цієї мети має об'єднати всі верстви суспільства, його еліти, владні структури й представників великого капіталу.

Демократическая модель социального государства предусматривает создание для всех граждан равных условий для достижения жизненного успеха, утверждения солидарных отношений в обществе, помощи незащищенным слоям. Достижение этой цели должно объединить все слои общества, его элиты, властные структуры и представителей крупного капитала.

Democratic model of social state foresees providing equal conditions for all citizens in order to achieve life success, affirmation of solidary relationships, aid for poor people. The achievement of this aim has to unite all layers of a society, its elite, authority's structures and representatives of big capital.

Демократична ідея – одна із найбільш потужних і впливових ідей, що вже кілька століть є рушійною силою соціального прогресу і залишається привабливою для багатьох поколінь, в тому числі й українського народу.

Сьогодні ми є свідками й учасниками значних соціально-економічних перетворень, які відбуваються в усьому світі й у нашій державі. В основному подолано тривалу й руйнівну економічну кризу. В українській економіці відбуваються стабілізаційні процеси, формуються